

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska Marek Antoni Nowicki
Jerzy Ciemniński Teresa Romer
Janusz Grzelak Mirosław Wyrzykowski
Michał Nawrocki

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Maciej Nowicki
Sekretarz: Piotr Kładoczny
Skarbnik: Lenur Kerymov
Członek Zarządu: Dominika Bychawska-Sinlarska

Warszawa, dnia 14 czerwca 2017 roku

1972/2017/ART.32/JJ/AK

Szanowny Pan

Mateusz Pakulski

Prokurator Okręgowy w Poznaniu

ul. Solna 10

61-736 Poznań

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka (HFPC), organizacji pozarządowej, której statutowa działalność dotyczy ochrony praw i wolności człowieka, pragniemy zwrócić Pana uwagę na zdarzenie, do którego doszło w dniu 9 czerwca 2017 roku w siedzibie Stowarzyszenia Grupy Stonewall przy ulicy _____ w Poznaniu.

Wedle informacji prasowych¹, doszło do włamania do siedziby Grupy Stonewall, organizacji pozarządowej zajmującej się działalnością na rzecz praw osób LGBT+. Skutkiem włamania było zdemolowanie lokalu, przy czym nie zniknęły z niego żadne wartościowe przedmioty. Jak wskazano przedstawiciele stowarzyszenia skradzione zostały tylko dwie tęczowe flagi, które były wywieszane w oknach siedziby. Rzecznik stowarzyszenia podkreślił, że nie „[ma] wątpliwości, że było to włamanie na tle homofobicznym”².

Pragniemy zwrócić uwagę na szczególny kontekst wyżej opisanych czynów, które mogły mieć charakter chuligański oraz być motywowane uprzedzeniami i nienawiścią skierowanymi przeciwko osobom nieheteronormatywnym i działaczom organizacji, której statutowa działalność dotyczy tych osób. W związku z czym szczególnym obowiązkiem

¹ <http://www.tvn24.pl/poznan,43/wlamanie-do-biura-grupy-stonewall-skradziono-teczowe-flagi,747801.html>

² *Ibidem.*

władz publicznych, w tym prokuratury i Policji, powinno być wyjaśnienie okoliczności sprawy i przeprowadzenie rzetelnego i efektywnego postępowania. Jak wskazuje się w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka³, dyskryminacja ze względu na orientację seksualną jest tak samo poważna, jak dyskryminacja ze względu na rasę, pochodzenie czy kolor skóry⁴, dlatego nienawiść motywowana względami homofobicznymi powinna być traktowana przez władze publiczne z taką samą powagą. W swoich wyrokach, odnoszących się do aktów agresji na tle rasowym czy narodowo-etnicznym, ETPC podkreśla, że tego typu czyny są szczególnie destrukcyjne dla praw człowieka i jednakowe traktowanie takich czynów na równi z czynami, które pozbawione były dyskryminującej motywacji, jest w rzeczywistości „przymykaniem oczu” na szczególny charakter tych spraw⁵.

Warto w tym miejscu wskazać, że: „[ż]aden z przepisów polskiego prawa karnego nie przewiduje jako znamienia przestępstwa orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej ofiary. Osoby LGBT pozbawione są zatem szczególnej prawnokarnej ochrony w przypadku przestępstw motywowanych nienawiścią i przestępstw mowy nienawiści., która zapewnioną mają osoby z powodu przynależności np. etnicznej; wyznaniowej. Homofobiczna lub transfobiczna postawa sprawcy przestępstwa może być uwzględniona podczas wymierzania kary jako motywacja sprawcy, brana pod uwagę przez sąd na mocy art. 53 § 2 k.k.”⁶. Ponadto, w Zaleceniach Komitetu Ministrów Rady Europy w zakresie środków zwalczania dyskryminacji opartej na orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej przyjętej 31 marca 2010 roku⁷ wskazano, że: „[p]aństwa członkowskie powinny zapewnić skuteczne, szybkie i niezależne śledztwo w sprawach domniemanych przestępstw i innych incydentów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że motywem sprawcy była orientacja seksualna lub tożsamość płciowa ofiary”. Wobec tego należy podkreślić, że mimo braku szczególnej ochrony osób LGBT w prawie karnym, w tego typu sprawach działania organów państwa powinny być prowadzone z należytą uwagą i skrupulatnością w ramach dostępnych powszechnych procedur.

W związku z powyższym, w imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, zwracamy się do Pana Prokuratora z prośbą o zwrócenie szczególnej uwagi na wydarzenie, do którego doszło w siedziby Grupy Stonewall. Działania organów państwa w sprawach, gdzie zostanie

³ Dalej: ETPC.

⁴ Wyrok ETPC z dnia 9 lutego 2012 r. w sprawie *Vejdeland i in. Przeciwko Szwecji*, skarga nr 1813/07, pkt 55.

⁵ Wyrok ETPC z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie *Škrojanec przeciwko Chorwacji*, skarga nr 25536/14, pkt 53.

⁶ Równe traktowanie uczestników postępowań. Przewodnik dla sędziów i prokuratorów, red. D. Pudzianowska, J. Jagura, Warszawa 2016, s. 149, dostęp: http://www.hflr.pl/wp-content/uploads/2016/02/HFHR_rowne_traktowanie_uczestnikow_postepowan.pdf

⁷ Zalecenia CM/Rec(2010)5 Komitetu Ministrów Rady Europy w zakresie środków zwalczania dyskryminacji opartej na orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej przyjętej 31 marca 2010 roku.

potwierdzone, że zostało popełnione przestępstwo motywowane nienawiścią, powinny stanowić jasny komunikat o braku tolerancji dla tego typu zachowań. Jest to szczególnie istotne ze względu na to, że jak pokazują badania, mowa nienawiści skierowana wobec osób LGBT w Polsce – w porównaniu z poziomem akceptacji ataków słownych skierowanych pod względem innych grup mniejszościowych – spotyka się z największym przyzwoleniem⁸. Prosimy o poinformowanie nas, czy zostało już wszczęte postępowanie w opisanej sprawie, a jeśli tak, to prosimy o objęcie go swoim nadzorem. Ponadto prosimy o informowanie nas o jego przebiegu.

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,

2 tygodniowa przerwa,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
SEKRETARZ ZARZĄDU

[Signature]
Piotr Kładoczny

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU

[Signature]
Danuta Przywara

⁸ M. Bilewicz, M. Marchlewska, W. Soral, M. Winiewski, Mowa nienawiści. Raport z badań sondażowych, Warszawa 2014, s. 7, dostęp: http://www.ngofund.org.pl/wp-content/uploads/2014/06/raport_final_poj.pdf

